

Uredništvo v Gornji
Radgoni, Spod. Griz
štev. 7, I. nadstropje.
Rokopisov ne vrača.

Poštnina plačati

getovini.

Upravništvo v Gornji
Radgoni, Spod. Griz
štev. 7, I. nadstropje.
Telefon šte. 7.

Izhaja vsak peti
zjutraj in
poštnino v
celo leto 15 Din,
leta 7-50 Din, za
leta 3-75 Din.
Posamezna številka 1

GLASILO OBMEJNIH SLOVENCEV

.....
Inserati: Ena šest-
stolpna petivrstna
(prostor 3 mm visok
in 42 mm širok) 50 p.
Pri večkratni objavi
primeren popust.
Posamezna številka 40 p

9. šte.

Gornja Radgona, dne 3. marca 1922.

IV. leto.

Kako je pravzaprav pri nas?

(Konec.)

V.

S tem, da sem napisal kratko besedico „Konec“ pač nisem hotel reči, da o tem, kako je pravzaprav pri nas ne bomo nikdar več govorili. Res so časi taki, da bi večkrat bilo bolje nobene besedice izgubljati o tem vprašanju. — Vendar je stvarno in nepristransko misleči čitatelj teh izvajanj v stanu, da si vstvari jasno sliko razmer pri nas kakor so v resnici in ne kakor jih slikajo razni demagogi in tudi — politiki, ki pa zasledujejo v svojem pisanju ali skrajno umazane namene, ali pa hočejo s svojim pisanjem dati svoji neumnosti primerno spričevalo. In takih, podomače a vendar krepko rečeno — oslov imajo naše slovenske stranke dovolj. — Eni slikajo hudiča na steno mnogo bolj črnega kakor je v resnici, drugi pa delajo nasprotno. Toda pustimo te! Imena, primerne in dostojnega jim ne vem, ne enim, ne drugim. Sicer sem pa o teh poosebljenih vprašanjih že govoril primerno besedo. — Pri naših razmotrivanjih, kako je pravzaprav pri nas smo torej prišli precej na konec.

Hotel sem povedati še eno. Mnogo se piše o srbski nadvladi nad nami in o vseh kombinacijah, ki so s to trditvijo v zvezi. Povod temu naziranju je dala nasilna politika nekaterih srbskih šovinistov, ki v svoji megalomaniji mislijo, da smo mi Slovenci res nanovo podjarmljeni, da smo njih sužnji in podložniki. Žalibog se je to naziranje teh ljudi vzelo kot nekaka verska resnica (dogma). Nemalo zaslug imajo za to na Slovenskem podrepniki, ki se pustijo zmerjati z imenom demokratska stranka. Ti ljudje, katerih posamezni predstavniki niti ne razumejo srbsčine in cirilice se repenčijo na vse pretege in človek, ki jih ne pozna, bi jih precej drago plačal. Po mišljenju in dejanjih so večji Srbi kot sami Srbijanci. O teh ljudeh sem že rekel, da so robske duše, ljudje, ki so navajeni kriviti svoje hrbtenice, ker so to v obilni meri prakticirali že pod Avstrijo žalostnega spomina. V resnici obstoji nad nami neko nadvladje srbskega plemena a to je neizmerno škodljivo za nas, našo kulturo in naš napredek. Radi tega pa ne smemo in ne bomo sovražili Srbov, ampak jim bomo z bratovsko roko ostali na strani in skupno v bratski slogi izidali naš dom. Sužnji smo bili dovolj dolgo, sedaj nočemo več biti. Pravzaprav pa imamo mi (Slovenci in Hrvatje) v marsičem nadvlado nad Srbi. Kako to?! Z našimi potrojenimi in podesetorjenimi davki se dviga Srbija; z našim denarjem rastejo v Srbiji velikanska podjetja, naše uradništvo je najboljše kvalificirano, ljudska izobrazba našega ljuestva daleko nadkriljuje Srbe itd. Zato pa jih ni treba sovražiti in pameten Slovenec se vsega tega zaveda, pa je ponosen na to, da duševno nadkriljuje one, ki hočejo imeti nad njim oblast. — S tem pa nočem oponašati Srbom, da nič ne znajo in da mi vse znamo. Nikakor ne! Kar je na eni strani premalo, je na drugi preveč in to se iznači. Treba bo dati po-

sameznim plemenom naše Jugoslavije misel, da je pri nas vse premalo smisla za vzajemnost, za medsebojno delovanje. Premalo strpljivosti, premalo ljubezni je med nami, a vendar je še razmeroma pri nas mnogo boljše kakor v marsikateri drugi državi, napr. v bedni Rusiji, v Poljski, v Avstriji, na Ogrskem, v Bulgariji itd. V marsičem ne bi naša država menjala niti s sosedno Grško, Rumunijo, Italijo, Češko. Kar se tiče živil in naravnega bogastva — imamo pri nas več kot dovolj. Skratka: Četudi ni pri nas vse tako kakor bi moralo biti, vendar je razmeroma boljše kakor v vsaki drugi evropski državi, ki je bila udeležena pri svetovni moritvi in šestletnem razdejanju.

Ne maram trditi, da pri nas vlada najlepši red in pravica! O, še dolgo ne! Ni najlepšega redu in mnogo krivice je pri nas. Strankarski interesi so postali vzvišenejši pojmi kakor je pojm države in njenega ugleda. Mnogo strank imamo in vse se borijo za svoje pravice. Težko je vladi, vsem ustreči in tudi nemogoče. Ali treba je uvaževati to, da imajo posamezne stranke pravične zahteve. Strankarska strast nima svojega mesta med poštenimi državniki. Nadalje je naša zemlja okužena od koristolovstva in nemalo politično izpostavljenih osebnosti kupčuje z denarjem ljudskih davkov za svojo sebično korist. — Proti takim izrastkom se borimo in se moramo boriti. V tej borbi imejmo pa le eno pred oči: Delajmo neumorno in z ljubeznijo do ljudstva, ki je delavno, junško in bistroglavo. Borba mora biti. Saj ni človekovo življenje nič drugega kakor kratka ali dolga borba za obstanek. Delajmo torej vsak po svojih močeh in zmožnostih, imejmo strpljenje s sočlovekom in bodimo pravični, obenem pa neizprosni proti vsem izkoriščevalcem naše lepe domovine, kateri bomo pripravili boljšo bodočnost ker to moremo in tudi hočemo!

Hudobija ali bedarija.

Prekmurske „Novine“ so prinesle v svoji 8. šte. uvodnik pod naslovom „Cerkvena pripadnost Prekmurja“. Članek je zelo značilen za prekmurske razmere, v katerih prevladujejo madžaronske nacionalne tendence. S predstoječim odgovorom nočemo delati krivice „Novinam“ — pač pa ga priobčujemo radi objektivnosti. Želimo, da se uredništvo „Novin“ izjavi, v koliko je v zvezi s tako nepremišljenim člankom, — ker bi nam težko bilo predbacivati „Novinam“ kot našemu sobojevniku za slovenstvo ob meji, da podpira madžarsko nacionalistično propagando na škodo naše domovine.

Članek „Cerkvena pripadnost Prekmurja“, ki so ga v zadnji številki prinesle „Novine“, odkrivle vso duševno nizkost človeka, ki ga je pisao. Kaj takšega zmoro samo tisti, komi je vse drugo več, kak spunjavati dužnosti svojega zvišenoga pozvanja.

Kak kokot na smetišču se vam razkorači, rekši: Prekmurci protestiramo. Gospod dopisnikov, ali pa znate, što so Prekmurci? Gvišno ne takši izdajalci, kak Vi, ki ste zavolo dobička zatajili svoj materni jezik, svoje stariše. Štrta boža zapoved pravi: spoštuj očo i mater — kak pa jo Vi spoštujete, či ste zatajili ka Vam je najlepšega dala!

To je bilo nekda, radi pravimo v pripovedavanji, pa to je tudi nekda bilo, kda so takši slameni modrijaše i vinski politiki lahko pravili: mi smo mi, vi ste pa same smeti, ali echt madžarsko povedano „tót nem ember“. Na-

rod smo mi priprosti ljudje ne pa takši pritepenci, kak Vi. Pitamo, što Vam je dao oblast, da v imeni Prekmurcov takše neramnosti pišete? Le ite pitat, tiste, šteri duše so Vašoj skrbi zročene, či Vam dovolijo, da bi v njihovom imeni grdili prečne duhovnike, svoje sobrate v Kristuši! Prekmurci protestiramo, nej proti tom, da nebi smeli tisti duhovniki v naše cerkvi, nego protestiramo, da bi se takši izdajalci med nas računali pa celo v našem imeni blatili duhovnike, ki so nam že dosta dobroga učinoli i so pripravljeni nam kdašteč pomagati v duševnom pogledu.

Vse svoje čemere zlijete na prečne duhovnike i semenišča. Vaša sveta dužnost je, znati, da vsako leto na jezere Prekmurcov ide prek k spovidi pa na bože poti. Moramo pa povedati, da vidimo tam bole vzgledne duhovnike nego nam je Vi malate. Svedočite ve velike procesije prekmurski romarov, ki ste pri spovednicij tisti duhovnikov zadobile dušni mir, či so Vam kda politiko v srce vceplavali? Povejte dale, ali se njim je kda vnožao trūd za zveličanje naši dūš? Pitamo Vas, gospod člankar, ka bi delali Vi, či bi trbelo tak do štiristo štajerski romarov spovedati? Iz kože bi skočili, posebno či bi to morali učiniti brezi zbirce od nji. Vidite kaj takšega nam sam prek z veseljom učinijo. So štajerski duhovniki reformisti, samo ka reformirajo v duhi Kristušovom, štere reforme pa dūha ste tudi Vi jako potrebni. — Odked naj bi prekmurski katoličanci zajimali svojo duševno hrano, či ne z molitveni knjig, ki so je tisti duhovniki pisali? Na, zdaj pa že sami spoznate, ka ste nesramno pisali. Znajte pa, da nam Prekmurcom nej trbej v vodi meseca kazati, ga tudi na nebi vidimo!

S svojov nesramnostjov pa v obraz bijete vsem tistim duhovnikom v Prekmurji, ki so kda na pomoč pozvali prečne sobrate, da so misijon držali. Ali ste vidli lani v Črenšovci na sedemstoletnico tretjega reda, kak verno so delali za zveličanje dūš? To bi se po Vašem članki etak pravilo: vi vsi, ki ste s preka duhovnike na pomoč zvali, ste krivi, da so vašoj skrbi izročnim ovčicam reformisti pa celibat šturmje božo reč glasili. Jelibar, sami spoznate kak je to neslano. Da mate prazno srce, znamo že davno, nigdar pa nebi mislili, da je v Vašoj glavi takša logična sušava.

Vaša sveta dužnost bi bila, znati, ka je Cerkev i ka država, ka je ednoj i ka drugoj namen in kde se križajo interesi obej. Či to znate pa ste količkaj logični, morate tudi znati, da je državi nemogoče vkup delati s pūspekom, ki z nastavljanjem takši šovinistov, kak ste vi, očivesno kaže, da njemi je Jugoslavija trn v peti.

Skrajno nespametno se je pa v takši rečoj na Rim zazavati. Rim gvišno z višesnjega stališča sodi takše zadeve; či bi fanatike poslušao, bi ga že davno zgodovina pomela. Ravno Vi s protidržavnov hujskarijov silite državo, da čimprle dobi odcepitev z Rima.

Pri nadbiskupi s Prage sta pozabili povedati, da so njihovi verniki takše narodnosti, kakor oni sami. Tudi njim ne pošilajo duhovnikov druge narodnosti, kak to sombotevski pūšpek dela. Pa ka bi v Prago hodili, so drugi dokazi, da se dokaže Vaša nesramnost. Povejte, ka bi delali Madžari i njihovi pūšpeki, či bi mariborski pūšpek meli pod svojov rokov na Vogrskom 60 jezer Madžarov, šterim niti reči nebi razmeli pa bi njim pošilali same slovenske duhovnike? Prvo vōro bi je nagnali. Ali mislite, da so Madžari več vreden narod kak Slovenci? Že gori smo povedali, da so tisti časi minoli, kda so Madžari igrali Herrenvolk (gospodski narod) in so nas Slovence meli za Herdenvolk (za živinsko čredo). To je bio patent ala Nietzsche, ki je valao za brezverca, vi bi pa po svojem pozvanji morali inachi misliti.

Odked pa naj dobi somboteoski pūšpek slovenske duhovnike? Ali bi sprijali v Sombotelu maturante iz Jugoslavije? O, bi je že, či bi postali magyar zemberje, to se pravi, či bi zatajili svoje slovenske stariše. Ali bi naj država trpela, da bi prišli madžarski duhovniki, posebno takši rovaše, kak Vi? Jaj tebi Prekmurje, kak bi izgledalo dušno pastirstvo, či nebi razmilo svoji duhovnikov! Dušno pastirstvo

je samo te mogoče, če lüstvo razmi duhovnika. Jelibar, kak malo Vam je za pravo dušno pastirstvo? Duhovnik je v Jugoslaviji tudi uradnik. Madžari so ne zmožni voditi krstni knjig v slovenskem jeziku, zato bi država primorana bila vpelati civilni zakon pa civilno matriko. Ravno Vi gospod dopisnikar ste zavolo nerazumevanja slovenščine, že takšne kozle strelali, da se Bogi smili. Morali bi z lastne küšnje znati, da je to nemogoče, ka pišete. Glejte, glejte, kama vam človeka pripela slepa zagriženost! Si ta-cuisses, philosophus mansisses, — če bi bili tiho, bi konči valali za spametnoga človeka.

Nikak neščemo praviti, da v Somboteli nevejo duhovnikov vzgajati, nego z mirnov vestijov pa povemo, da ste slabo vzgojeni, ovači nebi bili takša karikatura svojega pozvanja. Pole hvali orača, trsje kopača, pobožne duše svojega duhovnika, Vaša nora pisarija pa vso mizerijo Vaše duše.

Že dvakrat je samo za vlas falilo, ka so Vas ne prek meje pognali. Naš Prekmurec pa pravi: do tretjega ide rado, zato se še kaj gnezdite, mogoče se pa le ednok odprejo oči oblasti, pa Vam dajo potni list za prek. Vidite, Madžarska bo pa srečna, či dobi takšega junaka, hiszen maga a Károly király legszebb katonája.

Lübi gospodek, zdaj pa roko na prsa pa pitajte vest, či je šče kaj mate, kakše namene mate, da kaj takšega pišete. Jelibar, da so nepošteni? Grdo je, či se prasci od kopanje mečejo, kelko bole grdo od Vas, ki mate zvišeno pozvanje. Ja gospodek za stoček se Vam ide, za njega se bojite. Že pred tremi leti Vam ga je obübo püspek i Vi ste čakali kak pes na masno čunto, kda Prekmurje spadne nazaj pod Madžarsko, da bi morali župnik bežati pa bi Vam stoček püstiti. Zgodilo se inäči. Gospod župnik so se odselili v bogšo domovino. Tam vživajo mir, šteroga pri Vas neso meli, ar ste njim s svojimi šovinističnimi manirami grenili življenje i krajšali pot do ranoga groba. Bog daj düši njihovog dobro!

S tem člankom so pa tudi „Novine“ pokazale svojo farbo i breznačelnost. Drašek! — zavozo si! Beltinski Marki.

Tedenske novice

Formularje za nove prolaznice. Carinarnica G. Radgona naznanja s tem vsem dvovlastnikom, da ostanejo stare prolaznice v veljavi dokler se ne bodo izdale nove, ter istih ni treba nositi na carinarnico da se podaljšajo, ker je granična straža o tem že podučena. Formularje za nove prolaznice bode prodajala tiskarna Panonija, kjer si jih naj interesenti nabavijo.

Petdinarski bankovci. Delegacija ministristva financ javlja uradno: Petdinarski (dvajsetkronski) bankovci državne izdaje se bodo do 5. marca t. l. od davnih uradov in finančne dezelne blagajne brez nadaljnega sprejemali v plačilo, zamenjavali pa le v krajih, kjer ni podružnice Narodne banke in kolikor dopuščajo razpoložljiva sredstva. Pozneje, in sicer do 5. ju-

nija t. l. bodo pa ti organi samo še posredovali zamenjavo potom Narodne banke. Podrobneje določbe so razvidne iz razglosa delegacije od 20. dne fedruarja t. l. štev. 255/V/Val, ki se priobči v Uradnem listu. Dodatno se objavlja o isti zadevi sledeče: Delegacija ministristva financ objavlja uradno: Ker se dogaja, da špekulanti z raznimi mamljivimi obljubami ponujajo ljudem svoje posredovanje pri zamenjavi petdinarskih bankovcev, kakor tudi pri zamenjavi poškodovanih bankovcev, opozarjam po razpisu generalnega inšpektorata finančnega ministristva z dne 13. februarja 1922 J. br. 1467, da Narodna banka in njene podružnice vrše zamenjavo poškodovanih bankovcev po zakonü z odbitkom, ki odgovarja manjkujočim delom, kakor tudi zamenjavo petdinarskih bankovcev, ki se zdaj jemljejo iz prometa. Istotako sprejemajo petdinarske bankovce vse državne blagajne še do vštetega 5. marca 1922 v plačilo. Potemtakem je vsakomur dana prilika, da svoje bankovce brez težkoč sam zamenja, ne da bi potreboval tujega posredovanja. — Delegacija ministristva financ v Ljubljani, dne 21. februarja 1922.

Brezobrestna državna posojila za obrtnike in industrijalce. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani naznanja, da ji je sporočilo ministristvo trgovine in industrije, da mu je ministristvo za kmetijstvo in vode dalo od čistega dobička državne razredne loterije svoto 352.095-01 dinarjev na razpolago. Ministristvo trgovine in industrije želi z večjim delom te svote pomoči obrtništvu in industriji s tem, da na pet let da posojila brez obresti, v roku petih let pa se ima posojilo vrniti. Prvenstveno pravico do tega posojila imajo 1. oni, ki jim je potrebno nabaviti kakšne moderne stroje in strojno orodje za svoje obrate in 2. oni, ki uvedejo nov način dela, ki so ugledni mojstri ali ki uvedejo nov obrt ali industrijo, ki doslej še ni obstojala. Rok za prijavo za posojilo se postavlja do 15. marca t. l.

Dolarska princezinja vzela tvorniškega delavca. Gospodična Marion Stephensonova, ki je podedovala 30 milijonov dolarjev, se je poročila z delavcem iz Baldwinove tvornice za lokomotive v Filadelfiji. Ženin je vstrajal na tem, da bi mogel tudi po poroki ostati v svojem poklicu, v kar je nevesta rada privolila, kakor tudi v to, da deli ž njim njegovo skromno stanovanje. Imenovani delavec se je posebno srčno in junaško odlikoval v vojski in poročila o tem so tako zainteresirala dolarsko princezinjo, da ga je vzela za moža.

Velik požar v Mariboru. Pustna nedelja je bila za mesto Maribor zelo nesrečna. Zgorel je znani velemlin tvrdke L. Franz. Škoda znaša po dosedanjih cenitvi nad 100 milijonov kron. Zavarovalnina je baje zelo malenkostna.

Landru obglavljen. Dne 24. t. m. je bil v Parizu ogavljen prosluli morilec žen Landru.

Poštena beseda Srba. Poslanec dr. Gosar je v svojem zadnjem govoru v narodni skupščini konstatiral, da med Srbi in Slovenci ni ravnopravnosti. Vladna večina je začela na te besede kričati. V „Radikalu“ z dne 23. febr. je nato spisal posl. Momčilo Ivanič uvodnik, v katerem brani dr. Gosarja in posl. Sušnika, ki ju je večina radi njunih govorov napadala. Ivanič konstatira, da so Srbijanci navadno mirni in tihi, le prečanski Srbi in demokratje hočejo biti bolj papeški kakor papež in napadajo Slo-

vence in Hrvate ter Slovencem očitajo, da so se za osvobojenje pobrigali šele, ko je bila Avstrija že na smrt obsojena. Navaja zasluge Slovenske ljudske stranke in Slovenca Jerneja Kopitarja, ki je vzgojil Srbom Vuka Karadžića, ter odločno zavrača plitve in neumne očitke demokratskih frazerjev, ki so junaki samo v besedah, o njihovih dejanjih za svobodo pa zgodovina molči.

Kako vreme bomo imeli letos. Tajnik meteorološke komisije Calvadosa abbe Gabriel, katerega smatrajo v njegovi stroki za avtoriteto, prorokuje, da bomo letos imeli obilo dežja. Njegova trditev se opira na študij meteoroloških beležk izza leta 1835. Na podlagi teh zapisnikov je ugotovil, da sledi vsakemu suhemu letu deževno vreme, kateremu pa zopet sledi suše.

Avtentično tolmačenje. Zakaj si je sedanjí papež izbral ime Pija XI.? Ugibanj je bilo že veliko in razlag tudi. Sv. oče je pa sam tako-le raket: „Pij je bil papež, ko sem bil rojen; Pij je bil papež, ko sem prvič prišel v Rim; Pij je mirovno ime, torej si izberem to ime.“

Namesto 25 celih 75 milijonov dinarjev bo plačala naša država Švicarjem za izdelavo niklastega drobiža, ker je vlada plačilo dolžne vsote vedno odlašala v sladki nadi, da se bo kurz dinarja — dvignil.

Šolstvo na Kitajskem. Na Kitajskem je 134.000 šol, 326.000 učiteljev in 4.500.000 šolskih otrok.

Sramotna trgovina s sužnji. Westminster Gazette poroča o sramotni trgovini s sužnji, ki cvete danes v južni Abesiniji, angleški vzhodni Afriki in v Sudanu. Očividec pripoveduje, da je videl moške izmučene in izstradane, povezane z vrvmi, za njimi pa otroke in žene v jednaki bedi. V eni karavani jih je videl 10.000. Vse te nesrečneže vlečejo na veliko suženjsko tržišče v Jimno. Kdor omaga med potjo vsled gladu in žeje, ga puste, da žalostno pogine. Cele love uprizorijo na domačine, tako da so že celi kraji na ta način opustošeni.

Star morilec. Sodišče v Subotici je obsodilo na tri leta ječe 93 let starega kmeta Stevana Vika, ki je ubil svojo mlado ljubico.

Na smrt obsojena ženska. V Šibeniku je bila obsojena na smrt Antula Pekes, ki je lani decembra pretepla in vrgla v morje svojega moža.

Alkoholni zakon v Češkoslovaški. Č. s. senat je odobril zakon, kakor ga je sklenila č. s. poslanska zbornica. Senator dr. Wieckowski (s. dem.) je naglašal, da bo zakon ščitil mladino tudi neumnosti staršev ter omejil pijančevanje. Po tem zakonu je prepovedano dajati alkoholne pijače vseh vrst (pivo, vino, sadjevec, žganje, likerje, slivovko, rum itd.) otrokom in osebam, ki 16 leta še niso prekoračile, čeprav

Celo zimo sem čital „Mursko Stražo“ zastoni. Sneg se že tali, pomlad prihaja in še nisem poravnal naročnine! Tako danes odpošljem in poravnam svoj dolg!

M. N.:

Popotnik

(Slika.)

Ko začuti človek v svojem srcu, da gre proti koncu njegovo življenje, se še le zavé, da je popotnik in nič drugega. Potovati začne s prvim dnem, ko prestopi prag rojstne hiše in se odtrga od krila materinega. Za spremljevalca mu ostanejo le spomini, največkrat težki, žalostni, malo, malokdaj veseli.

Kakor lepe sanje se pojavljajo v duši človekovi spomini iz otroških dnij. Kolika brezskrbnost, kolika sreča! —

Oče se odpravlja od doma, vzame boljšo suktnjo, palico in klobuk. In če že ne vzame malega ljubljénčka seboj, obljubi prinesiti sladkorja in raznih slaštic. Res prinese a ne samo cukrčka, tudi konjiča s koleseljnomo, zlato uro, ki sicer ne tiketa, pač pa ima kazalce in lepo se svetli. —

Kaj še le, ko pride sveta Božična noč z lepimi jaslami, Miklavž z bogatimi darili, pustni torej z lepodisečimi, rumenimi krapi, Velika noč z vso slovesnostjo, zvonjenjem, streljanjem, leporudečimi pirhi. In pogače, ki jih mati speče takrat, kako so dobri!

Se naprej se vrstijo spomini ljubki, sladki. Plavajo v hišo božjo, ko prikoraka kot otroček k sveti maši v novi obleki, v novih čevljih. Lepo drži sklenjeni roki, lepo hoče moliti in gledati

na altar, a tuintam mu vseeno uide pogled po okolistoječih, ali vidijo in občudujejo njegovo obleko... Potem: Telovske procesije! Tudi on, sicer majhen, vendar podaljša to dolgo vrsto za eno osebo. — Kaj še le dan prvega sv. obhajila. Kako lep, čist in nedolžen je stal pred Najsvetejšim! Kaj vse je obljubil, predno je privrkal sprejel Večnega Boga. Ali je pa tudi to izpolnjeval potem v življenju? — O, življenje...!

Tiho kakor se prikrade oblaček na sinjem nebu, se vsili med te lepe, svetle spomine prva bolest, prvo razočaranje, prva grenka pijača, ki jo spiše človek — popotnik iz keliha trpljenja, ki mu je usojeno. Iz daljne davnine mu šepetajo na uho glasovi vzdihov, pritajenih, bolestnih, porojenih v pozni uri temne noči... O spomini...!

Človek — popotnik. Komaj se privadi ljudem in kraju, komaj najde par prijateljev, aló, naprej! Dolžnost, služba, kruh. Treba pustiti vse, ločiti se od vsega, kar je tako ljubil. Tako se zahteva v oni strahotni, veliki delavnici, ki se ji pravi — življenje. Ono je, ki goni človeka od postaje do postaje, ono je ki ga trga od poznanih temnih gorá, širokega polja, zelenih travnikov in gozdov, ki jih je ljubil. Hodil je med njimi po samotnih potéh, kakor so hodili drugi pred njim in bodo še dolgo za njim. Hodil je, kolikokrat jih je prehodil, a največkrat z ranami v duši, ki mu jih je zadalo življenje... O, trpljenje...!

Lepa se zdi človeku beseda: dom. Lepa je in pravijo da je srečen tisti, ki ima svoje ognjišče ali svoj dom. Vendar, kako malo jih je, ki prežive vsa leta svojega življenja v eni in isti sobi. Človek je popotnik in življenje zahteva, da potuje. Nekateri imajo kratko pot, drugi spet potujejo dolgo vrsto let. Malokateremu pa je usoda nastala to življensko pot s cveticami. Kako malo solnce sije po teh potéh, kako malo ljubezni se najde, kako malo prijaznosti in dobrote! Zavist, sovraštvo, blato in smrad mu bije v obraz in nima ga, ki bi štel korake-te nesrečne poti, ki bi izgovoril toplo besedo, ki bi sušil solze, lijoče iz trudnih, krvavih bolečih očij, ki bi imel sočutje z ubogim, trpečim, od bolečin in srda skrivljenim, spačenim obrazom človeka-popotnika.

Nima? Ima ga, ampak ne med svetom, ki je hudoben, škodželjen, poln sovraštva in gnilobel. Nad nami je, ki suši solze, ozdravi rane, deli plačilo za vse trpljenje, za vse muke in poniženja dolge, življenske poti. —

Človeška stanovanja, hiše, kuhinje, kleti, shrambe, to niso domovi, to so le postaje križevega pota celega življenja. Pravi dom je vsem enak. Tistim ki mučijo, in sramote, enak kot onim, ki ljubijo, lajšajo bóli in tolažijo. Majhna izba, podolgovata, štiri stene... Truden, upehan od dolgega potovanja si vleže človek-popotnik med te štiri stene in zaspi v večno spanje. Mirno in nevzdrumno spi, saj je to njegova zadnja postaja, njegov pravi dom.

Hranilnica in Posojilnica v Radincih deluje z uspehom ob meji!

r. zadr. z
neom. z.

so v družbi staršev ali odraslih po javnih lokalih ali na veselicah. Kaznjivi so gostilničarji, kavarnarji in vsakdo, kdo bi javno dajal še ne nad 16 let stari mladini take pijače. Tudi pro-
jati čez ulico se sme le osebam, ki dokažejo, da so izpolnile že 16. leto. Na plesnih zabavah se smeta uživati le pivo in vino; vsakršna druga pijača je prepovedana. Kazni znašajo do do 3 mesece, globe 20—10.000 K ali odtegnitev obrtnega dovoljenja. Tudi za Jugoslavijo bi bil umesten tak zakon; potem bi bilo manje nesreč na veselicah, manje zločinov v pijanosti, a več treznih, zdrave mladine ter več zadovoljnega naroda. Za alkoholne pijače se pri nas potratijo ogromne svote, a posledice pijančevanja so je čim večja upornost, nezadovoljnost in propalost. Alkohol ubija talente in značaje ter povzroča največ nesreč. Zato bi bilo prav, ako Jugoslavija tudi v tem oziru sledi vzgledu Češkoslovaške. Zanimivo je, da so prav te dni tudi na Švedskem ustanovili „Narodno društvo za vzdržnost“, ki mu stoje na čelu najodličnejše osebe, Selma Lagerlöfova, gospa Brantnigova, prof. Arhenis i. dr.

Dopisi.

Gornja Radgona. V nedeljo, dne 5. marca t. l., se vrši ob 1/211 uri v občinski pisarni redni občni zbor društva „Narodna obrana v Gornji Radgoni“ s sledečim vsporedom: 1. Poročilo odbora v dosedanjem delovanju. 2. Volitev novega odbora oziroma sklepanje v morebitni razdružitvi društva. 3. Slučajnosti. Z ozirom na važnost dnevnega reda se vsi člani in prijatelji društva vljudno vabijo, da se polnoštevilno udeležijo občnega zbora! Predsednik.

Gornja Radgona. Na pustno nedeljo je priredil tukajšnji Orlovski odsek burko trodejanko „Ubogi samci“. V prizoritev igre se je posrečila nad vse pričakovanje in smo imeli priliko videti, kako napreduje ljudska izobrazba. Igra sama na sebi nima globokega vzgojnega jedra ker je prikrojena tako, da vzbudi v pravilni predstavi smeh in veselost. Igralo se je kolikortoliko brez hibno in krepko naravno in krepko naravno in so igralci ravno v tem pokazali, da se zavedajo, v čem obstoji bistvo predstavljanja. Prireditelj je bila prav lepo obiskana ter je bila po izjavi gledalcev dobra reklama za bodoče prireditve. Lep vspeh orlovskega odseka pa daje vsem sodelavcem in sodelavcem na našem ljudskem odru najboljšo spodbudo. Le tako naprej!

Gornja Radgona. Nekdo si je zadnjič izmislil, da smo orlovsko pustno prireditev priredili nalašč na nedeljo, ki je bila določena za tombolo invalidov. Tako natolcevanje je brez-taktno in grdo ter je potek obeh prireditev pokazal, da noaena prireditelj ni drugi gmočno škodovala. Vsaka je imela dovoljno število posestnikov.

Oni naročniki, kateri list samo čitajo, pa ga ne plačajo, naj imajo pred očmi, da mora uprava lista plačevati tiskarno sproti. Stavci so se podražili, papir je neizmerno drag in težko se dobi. Kdor je zaostal z naročnino, naj isto obnovi. Mi iste ne bomo povišali kljub temu, da so to storili mnogi listi v naši državi. — Podpirajte našo pravično stvar!

Radinci. Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Radincih, r. z. z. n. z., se vrši v

sredo dne 8. marce 1922 ob 10. uri dopoldne v uradnih prostorih v Radincih.

Sv. Jurij ob Šč. Zadnji čas se je smrt čisto udomačila tu pri nas. Zanje med starimi in mladimi. Tako nas je zapustil obče priljubljeni starček g. Jožef Farkaš, oče tukajšnega trgovca g. Farkaša. Umrli je v starosti nad 80 let. Ranjki je bil vsled svoje dobrodušnosti in plemenitosti občepriljubljen in spoštovan od vseh, ki so ga poznali. Naj v miru počiva! V nedeljo smo imeli kar 4 mrliča. Glnjiv je bil prizor, ko so se poslavljali domači in prijatelji od za sušico umrle, še le pol leta poročene žene Neže Borko, stare komaj 22 let. — Ta dan je pokopal tudi g. kaplan Andrej Klobasa svojo 77 let staro mater, ki je dala življenje za jetiko umrlemu dr. Ivanu Klobasa in na vojski padlemu maturantu Jožeku. Bila je dobra mati, pridna žena, skozinskož skrbna in delavna gospodinja, ki ji je bilo življenje res delaven dan. N. p. v m.!

Cezanjevci. Na gostiji gđ. Marije Markovič in g. Antona Kšela v Cezanjevcih so darovali prijatelji šolske mladine za uboge otroke vsoto 500 K, za kar se šolsko vodstvo Cezanjevci najtopleje zahvaljuje. Bog plati!

Ljutomer. Pri nas se bore malo skrbi za popravo naših cest, zlasti onih, ki vodijo po stranskih ulicah proti nar. šoli, staremu trgu (za štalami) in proti Cvenu. Dočim imajo glavne ulice preveč žarnic, jih v stranskih sploh nič ni, kakor ne bi smeli biti, ti prebivalci udeležni teh dobrot. Poznajo nas le pri plačilu in ob volitvah. Vabimo g. župana in njegove svetovalce, naj še enkrat prepričajo o tem. Kakor se sliši, ostane vse le na papirju. Ne pozabite tudi enkrat pokukati ponoči k nam in videli boste, kako smo deležni vaše elektrike. Drugič še več! — V Grezovščaku pri Ljutomeru se je poročil priden mladenič Jožef Potočnik z vzgledno mladenko Anico Bratušovo. Pri veseli gostiji so se svatje spomnili tudi dijaške kuhinje v Mariboru ter nabrali na predlog oskrbnika g. Perbila 480 K. Vsem blagim darovalcem Bog plačaj, novoporočencema pa obilo sreče! — V Ljutomeru se je poročila gđ. Marija Bračkova, tržka hči z g. Mat. Vozličem iz ugledne rodbine na Cvenu. Tudi na tej gostiji so gostje nabrali primeren dar za dijaško kuhinjo in sicer 226 K. Hvala vsem, mladi dvojici pa naše iskrene častitke. — V Stročji vasi pri Ljutomeru je umrla v najlepši dobi starosti vrlo narodna mladenka Veronika Kikec. Dobri materi in vsem ostalim, ki so zgubili tekot leta očeta in dve hčerki naše sožalje. Večni mir in pokoj!

Mala Nedelja. Gospod Slavko Senčar, trgovec pri Mali Nedelji, je daroval za uboge malonedeljske šolarje 400 K, ker se radi smrti svoje drage babice gospe E. Kupljen ni mogel udeležiti gostije gosp. Franca Kšela in gđ. Jere Fifnja v Kuršencih. Darovalcu prisrčna hvala, novoporočencema pa obilo sreče!

Dražni vrh. „Deutscher Maskenball mit Theatervorstellung“ v gostilni Holler vulgo „Steghansl“ na Dražnem vrhu dne 18. svečana 1922. Začetek v soboto zvečer ob 8. uri. Konec v nedeljo zjutraj ob 6. uri. Aranžerji: Orožništvo V. žandarmerijske brigade, stanica Zg. Cmurek pod pokroviteljstvom komandirja stanice. Udeleženci samo vabljeni šeme in maskori iz: Marije Snežne, Nemške Avstrije in Zg. Cmureka. Sami „zavedni“? činitelji krajevnih oblasti, kojim so poverjena v svrhu zaštite narodne zavednosti in čuta posebne funkcije. — Nad vse sijajno v

vsem pa tudi vse „stramdeutsch“. Evo jih zavedne zaščitnike obmejnih narodnih interesov ob murski meji pri Cmureku! — Na tej „stramdeutsch“ narodni prireditvi obhajal se je menda parastos — obletnica — po pred enim letom umorjenem tovarišu na orožniški postaji Zg. Cmurek, obenem pa menda tudi parastos po pred nekaj tedni umrli materi oziroma stari materi. Menda se bode po dolgotrajni in trdi zimi proti spomladi začeli taliti zamrznjeni možgani oblasti, da bodo sčasoma začeli čistiti tudi obmejne nemškutarje in njih zaščitnike ob Muri.

Vsem društvom! Davek. Ker moramo od vsake objave za društveno prireditev, veselico ali kaj podobnega plačati davek, bomo odslej priobčili samo tiste objave, katerim je priloženo 5 Din.

Za obmejni tiskovni sklad „Murske Straže“ so darovali: Premil. g. Dr. Anton Bonav. Jeglič, knezoškof ljubljanski 200 kron; preč. gospod Matija Štraki, župnik pri Sv. Petru nad Mariborom 100 kron; preč. g. Fr. Stuhec, župnik Sv. Jurij ob Ščavnici 40 kron; preč. g. p. Severin Korošec frančiškanski samostan, Maribor 40 kron. Neimenovani 10 kron! Vsem plemenitim darovalcem iskreni: Bog plačaj!

Gospodarstvo

Trošarinski predpisi.

Delegacija ministrstva financ je izdala 2. zvezek trošarinskih predpisov, ki obsega prvi del začasnega zakona o državni trošarini, taksah in pristojbinah z dne 27. junija 1921 ter popravke in dopolnitve k zakonu o državni trošarini in trošarinskemu pravilniku.

Ti popravki in dopolnitve, ki so izšli na podstavi omenjenega začasnega zakona o državni trošarini z veljavnostjo izza dne 1. septembra 1921, so natisnjeni deloma na lepkih in deloma v ročni knjižici. Lepake je vporabiti za prilepljenje oziroma prelepljenje izmenjanih določil v knjižici „Trošarinski predpisi“, izdani od delegacije leta 1921, in za ročno izvršitev malenkostnih popravkov omenjene knjižice v smislu navodil, ki so označena na lepkih samih.

En izvod te knjižice z lepaki vred stane 7-50 Din.

Naročila in denar prejema izključno le gospodarski urad delegacije ministrstva financ v Ljubljani.

Ce se pošlje denar po pošti, naj se pošlje s pošto nakaznico.

Knjižica „trošarinski predpisi 2. zvezek“ z lepaki vred tvori s prvotno izdanimi trošarinskimi predpisi eno celoto.

Nekaj izvodov „trošarinskih predpisov“ 1. zvezka je še naprodaj pri tukajšnjem gospodarskem uradu po 7-50 Din. za izvod. Z drugim zvezkom skupno stanejo predpisi 15 dinarjev.

Poziv vsem vinogradnikom SMS!

Pravila za ustanovitev velike organizacije vinogradnikov so dotiskana in so na razpolago vsem interesentom proti vpošiljlatvi 1.— Din. v znamkah pri podpisani „Glavni zvezi jugoslovenskih vinogradnikov v Mariboru“.

POSOJILNICA V GORNJI RADGONI

r. zadr. z
neom. z.

sprejema **hranilne vloge** ter jih obrestuje po 4%

Obresti pripisuje brez posebnega naročila koncem decembra h kapitalu;

daje **posojila** na vknjižbo, na poroštvo, menice, tekoče račune, vrednostne papirje, raznovrstne trgovske kredite, akreditive; sprejema od svojih strank kot vloge hranilne knjižice in plačuje za nje terjatve drugih denarnih zavodov; dela prošnje za vknjižbo posojil **brezplačno**; plačuje rentni in invalidni davek sama ter ga ne odteguje vlagateljem; posreduje pri izmenjavi tujih **valut (tujega denarja)**, vnovčuje čeke ter izvršuje vsakovrstna nakazila;

daje vsa v denarno stroko spadajoča pojasnila in kreditne informacije brezplačno.

Uradne ure vsak delavnik od 8.—12. ure.

Uradni prostori v lastni hiši, glavna cesta št. 14 ob kolodvoru.

Račun čekovnega urada v Ljubljani, št. 10.593.

Telefon št. 3.

„Vinogradniki! Kakor vsem stanovom, treba je tudi nam, velike, močne organizacije; treba je tudi nam zastopstva in vodstva, da si zasiguramo naš obstoj! Ne dajmo se od trenutnih navidez dobrih vinskih cen prevariti! Ne držimo rok križem in ne čakajmo, da nas zaloti usoda nepripravljene! Pomislimo, da pride-lamo v normalnih časih več vina, nego ga sami rabimo in da moramo skrbeti za izvoz nadpro-dukcije! Pomislimo nadalje, da Italija, Madžar-ska in druge prijateljske in neprijateljske vino-rodne države komaj čakajo rednih trgovskih odnošajev z nami, da preplavijo naš vinski trg s svojimi vini, ki jih vsled ugodnejših klimatičnih in drugih razmer veliko cenejše producirajo! Omogočitev izvoza naših vin in prepoved uvoza tujih vin ste sigurno dve vprašanji, od katerih je nadaljni obstoj našega vinarstva v največji meri odvisen! Kdo naj štiti naše interese pri trgovinskih pogajanjih, če smo raztreseni in eden za drugega ne vemo? Kdo naj vpliva na vlado, da ne pripusti uvoza tujih vin? Kdo jo naj poduči, da bi bila naša propast, če se izvoza našega vina ne omogoči in uvoz tujega ne pre-pove, ozir. ne zabrani? Vse to zamoremo le mi sami, ozir. naš zastopnik, „Glavni Savez Jugoslavenkih Vinogradara“, če se strnemo v močne vrste, ki stoje za njim in tvorijo nepro-dirljivo falango do najzadnjega sela v državi, kjer žive vinogradniki. Zatorej, vinogradniki, organizirajmo se! Ustanovimo si v vseh vino-rodnih krajih svoja krajevna vinarska društva! Vsa krajevna vinarska društva ene pokrajine se strnejo v pokrajinsko zvezo vinogradnikov in vse pokrajinske zveze vinogradnikov tvorijo glavno zvezo vinogradnikov („Glavni Savez Jugoslavenkih Vinogradara“), ki je eksekutivni organ organizacije in zastopnik naših interesov napram vladi in vsem javnim faktorjem.

Pa to še ni vse! Vsled nastalih novih razmer, se mora tudi naše vinarstvo, če hoče obstati, temeljito preorijentirati. Treba bo preu-strojiti naše vinarstvo malodane v vseh pokra-jinah in ga postaviti na čisto drugo stališče, nego ga je zavzemalo pred svetovno vojsko. Da se ta preustroj pravilno izvrši, treba nam je enotnega postopanje, razdelitev vlog in dela, kratkomalo vodstva v celi akciji. In tudi na tem polju je „Glavna Zveza Vinogradnikov“ pokli-cana, da igra najvažnejšo vlogo. Zatorej, vino-gradniki, podpirajmo to zvezo! Vstopimo v njene vrste in ustvarimo si organizacijo, ki nas bo ščitila in vodila in ki nas bo v najkrajšem času provedla do zaželenega uspeha!

Maribor, meseca februarja 1922.

Privremeni odbor.

Dragocenost vsake hiše je lekarnarja Felleri prijetno dišeči „Elsafluid“, najbolše sredstvo za drgnjenje hrbta, rok, nog, in celega telesa, kot kosmetikum za negovanje zob, zobnega mesa, ust glave, itd. Močnejši in boljši kakor francusko žganje. 3 dvojne steklenice ali 1 specijalno steklenico skup z zamotom in poštnino za 48 kr. pošilja: Eugen V. Feller, Stubica donja Elsatro št. 326, Hrvaško.

Pozor!

Ugodna prilika!!

Posestvo

v lepi legi ob veliki cesti, v izmeri nad 32 oral in po želji še več ali manje se zelo poceni proda. Poslopje je zidano, nova preša (stiskalnica), sadonosnik, njive, travniki. Hiša je primerna za gostilno. Interenti naj vprašajo pri lastniku: Jernej Peserl, posestnik Ščavnica P. Sv. Ana na Krembergu.

Imam na prodaj

50 sodov (polovnjakov) novih za vsaki trans-port sposobnih z 300 l. Franc Fišer Sv. Benedikt Slov. gor.

Kdor se poslužuje kakega oglasa (inserata), naj se skli-čuje na to, da je istega čital v „Murski Straži“!

Novo srečo in veselje življenja dobi vsaka dama, ako svojo unanost polepša ter se s tem vsakemu bolje dopada. Mnogo in vedno se čuje hvaliti kakor priljubljena sredstva za nego lepote: Fellerovo „Elsa“-lilijno mlečno milo, „Elsa“-obrazna pomada, „Elsa“-tanochina pomada za rast las od: lekarnarja Eugen V. Felleri, Stubica donja Elsatro št. 326 Hrvaško.

Diamalt

Pozor, pekari „DIAMALT“ tvornice Hauser & Sobotka, Dunaj-Stadlau v predvojni kakovosti se dobi zopet pri glavnem zastopstvu za Jugo-slavijo **Edvard Dužanec, Zagreb, Skladišče Strossmayerjeva ul. 10.**

Denarja ni,

draginja je velika, zašlužek pa majhen. Ako hočete z malim trudom — doma v svojem kraju s prodajo ne-kega izdelka

gotovo do 100 kron na dan zaslužiti, mi pošljite v pismu svoj natančni naslov in znamko za odgovor. — Josip Batič, Litija.

Klobuke

vsake vrste ima v ve-likih izbiri vedno ce-neje kot drugod na prodaj. J. Postružnik, klobučar, Sv. Jurij ob Ščavnici.

Kdo?

ima kaj za prodati ali hoče kaj kupiti, naj inserira v „Murski Straži“, najbolj razširjen list v Prekmurju, Mursem polju in Slov. goricah.

Klobuke

vsake vrste ima v veliki izbiri na prodaj po naj-nižjih cenah. M. Lukman klobučar, Sv. Trojica v Sl. goricah.

Pravo originalno

Erenyi

„DIANA“

francosko vinsko žganje

se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah.

Mala steklenica K 18
Srednja „K 50
Velika „K 100

Erenyi DIANA

fran. vinsko žganje je najboljši hišni priatelj in ne sme manjkati v nobenem gospodinjstvu.

Pazimo se pred ničrednimi ponarjanji!

Glavno zastopstvo za celo Jugoslavijo:

Jugopharmacia d. d. Dianodicek Zagreb. Prilaz 12.

Preprodajalci do-bijo velik popust. Zahtevajte cenik!

TISKARNA PANONIJA GORNJA RADGONA

dobro in moderno opremljena se priporoča za točno, ceno in hitro izvršitev tiskovin vseh vrst kakor vizitk, vabil na plesne venčke, letnih zaključkov, brošur, lepakov, letakov, računov, pis. papirja, kuvertov itd.

KNJIGOVEZNICA - KNJIGARNA - TRGOVINA S PAPIRJEV IN PISARNIŠKIMI POTREBŠČINAMI na drobno in debelo - ZALOŽBA ŠOLSKIH KNJIG

Podružnica Impeks

eksportna in importna družba z o. z.

Dolnja Lendava, Glavna ulica 80.

Kupujemo po najboljših cenah:

Živino: vole, bike, krave, telice, teleta, svinje in konje.

Perutnino: kokoši, purane, goske in race.

Jajca, raznovrstno žito in vse poljske produkte.

Prodajamo po najnižjih cenah:

Portland-cement v sodih, apno, traverze, stavbeni les, drva, premog, poljedeljske stroje, umetna gnojila, otrobe itd.

Pridni in pošteni nakupovalci za živino, perutnino in jajca se vsak čas sprejmejo.